

Skriftlig fremsættelse (21. oktober 2020)

Justitsministeren (Nick Hækkerup):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om retsafgifter
(Lovforslag nr. L 66)

Lovforslaget har til formål at forenkle reglerne om retsafgifter, så de bliver lettere at forstå og anvende for borgerne og myndighederne.

Der foreslås en ny lov om retsafgifter til erstatning for den gældende retsafgiftslov, der stammer fra 1969 og er ændret mange gange siden da.

Ligesom den gældende retsafgiftslov fastsætter lovforslaget forskellige afgifter for en række anmodninger til domstolene, navnlig i civile retssager, fogedsager og skiftesager. Bortset fra kæremål fra tredjemand (f.eks. et vidne eller en journalist) skal der ikke betales retsafgift i straffesager.

Formålet med retsafgifter er på den ene side fiskalt, dvs. at give staten et provenu. I 2019 var det samlede retsafgiftsprovenu 452,2 mio. kr. Retsafgifterne er en generel indtægt for staten. Domstolenes driftsbevilling er uafhængig af retsafgiftsprovenu.

Formålet med retsafgifter er på den anden side processuel. For at modvirke ubegrundede sagsanlæg, appeller mv. er det således hensigtsmæssigt, at der i en række tilfælde skal betales en afgift – som man så får tilbage i form af tilkendte sagsomkostninger eller eventuelt direkte tilbagebetaling, hvis man får medhold.

Lovforslaget indebærer væsentlige forenklinger i forhold til den gældende retsafgiftslov. Som de væsentligste forenklinger kan fremhæves følgende:

Det foreslås at erstatte alle retsafgifter, der beregnes som en procent af sagens værdi, med faste afgifter. Dermed bliver der mindre behov for af hensyn til beregningen af retsafgift at opgøre sagens værdi.

Det foreslås at afskaffe en række retsafgifter, som ikke har nogen processuel begrundelse, dvs. hvor formålet med afgiften alene er fiskalt. Det foreslås således, at skyldnerens egen begæring om konkurs eller rekonstruktionsbehandling skal være afgiftsfri (afgiften er i dag 750 kr.). Det foreslås endvidere, at udlæg af et dødsbo uden bobehandling ("udlæg for begravelsesomkostningerne"), udlæg af et dødsbo til længstlevende ægtefælle og udlevering af et dødsbo til uskiftet bo skal være afgiftsfri (afgiften er i dag 500 kr.).

De gældende minimumsafgifter for bl.a. sagsanlæg og fogedsager har ikke været reguleret siden 1989. Forbrugerprisindekset er steget med ca. 70 pct. fra 1989 til 2018. Afgifternes processuelle virkning – at modvirke ubegrundede sagsanlæg mv. – er dermed i de forløbne 30 år blevet væsentligt mindre i sager om mindre krav.

Det foreslås derfor at forhøje den laveste afgift for sagsanlæg fra 500 kr. (i visse sager om servitutter mv. dog 400 kr.) til 750 kr. Forhøjelsen er mindre end prisudviklingen i den forløbne periode, og det foreslås samtidig, at afgiften for sagsanlæg skal være 750 kr. i alle sager med en værdi på op til 100.000 kr. I dag er afgiften 500 kr. i sager med en værdi op til 50.000 kr. og mellem 760 kr. og 1.350 kr. i sager med en værdi mellem 50.000 kr. og 100.000 kr. Afgiften foreslås altså forhøjet med 250 kr. i sager op til 50.000 kr. og samtidig nedsat med mellem 10 kr. og 600 kr. i sager mellem 50.000 kr. og 100.000 kr.

I fogedsager foreslås der en fast afgift på 750 kr. uanset sagens værdi og behandlingsmåde. I dag er der en grundafgift på 300 kr. med et tillæg afhængig af sagens værdi (uden overgrænse) og en tillægsafgift på 400 kr. for udkørende fogedforretning eller politifremstilling af skyldneren. Afgiften i en fogedsag med udkørende fogedforretning eller politifremstilling af skyldneren er i dag 750 kr. i en sag med en værdi på 13.000 kr.

De beskrevne forenklinger af afgiften for sagsanlæg og af afgiften i fogedsager giver mulighed for en meget betydelig forenkling af afgiften for betalingspåkrav (dvs. inkassosager op til 100.000 kr.). Der foreslås en fast afgift på 750 kr. for betalingspåkrav inkl. efterfølgende retssagsbehandling eller udlæg, hvis betalingspåkravet overgår hertil. I dag er afgiften for betalingspåkrav mellem 400 kr. og 2.140 kr. afhængig af kravets størrelse og fordringshaverens valg af behandlingsmåde i tilfælde af, at skyldneren har eller ikke har indsigelser mod kravet.

Lovforslaget indebærer, at der for betalingspåkrav, som går videre til udlæg, fremover altid vil være 50 pct. "rabat" på retsafgiften sammenlignet med først at opnå dom og derefter at anmode om udlæg. Retsafgiften vil nemlig være 750 kr. for betalingspåkravet inkl. udlæg, når skyldneren ikke har indsigelser mod kravet, mod to gange 750 kr. for sagsanlæg efterfulgt af udlæg (750 kr. for sagsanlægget og 750 kr. for udlægget). I dag er der ingen "rabat" på retsafgiften for betalingspåkrav efterfulgt af udlæg, hvis kravet er mere end

50.000 kr., mens den for betalingspåkrav på højst 50.000 kr. er mellem 100 kr. og 340 kr.

De beskrevne eksempler på forenklinger sammenfattes i nedenstående skema:

	Gældende ordning	Foreslået ordning
Sagsanlæg med værdi på højst 50.000 kr.	500 kr., i visse tilfælde dog 400 kr.	750 kr.
Sagsanlæg med værdi mellem 50.001 kr. og 100.000 kr.	760 kr.-1.350 kr.	
Betalingspåkrav	400 kr.-2.140 kr.	750 kr.
Udlæg og arrest	300 kr. med tillæg af ½ pct. af den del af kravet, der overstiger 3.000 kr. + 400 kr. i nogle tilfælde	750 kr.
Andre fagedforretninger	300 kr. + 400 kr. i nogle tilfælde	750 kr.
Skyldnerens begæring om konkurs eller rekonstruktionsbehandling	750 kr.	Afgiftsfri
Boudlæg, udlæg til længslevende ægtefælle og udlevering til uskiftet bo	500 kr.	Afgiftsfri

De foreslåede forenklinger indebærer, at der vil være nogle sager, hvor afgiften bliver højere, og andre sager, hvor afgiften bliver lavere, end den ville have været efter de gældende regler. Det samlede provenu af retsafgifter forventes at stige med ca. 15 mio. kr. årligt ved et uændret sagsantal, dvs. med ca. 3 pct.

Lovforslaget bygger på Retsplejerådets betænkning nr. 1572/2019 om reform af den civile retspleje X (Retsafgifter).

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til det Høje Tings velvillige behandling.